

1997. december 22. - Jogos-e az amerikai szankció?

Mint ismeretes, az angliai kergemarhakór-esetek nemcsak az EU-tagországokban borzolták föl a kedélyeket, hanem immár a tengerentúlra is átcsaptak hullámai. Egy ilyen ügy mindig jó alkalom a helyi piac védelmére, s ezt a lehetőséget nem is hagyták ki az amerikaiak. Az Egyesült Államok illetékesei nem tekintik elég szigorúnak a magyarországi állategészségügyi ellenőrző rendszert, ezért sok más országgal együtt a magyar marhahús és élőállat importját is megtiltották. A Földművelésügyi Minisztérium ezekben a napokban kiadott állásfoglalása szerint éppen az Egyesült Államok itt járt szakemberei minősítették elegendőeknek azokat az ellenőrzési feltételeket, amelyeket az amerikai kormányzati szervek legutóbb kifogásoltak. A történetekről kérdeztük néhány megyei tenyésztő véleményét.

Marsi Gusztáv, a nagykovácsi Toldi Szövetkezet elnöke egyértelműen gazdaságpolitikai lépésnek tekinti a bejelentett intézkedést.

- Nyilván a tengerentúlon van elegendő hús a raktárakban, ezért folyamodtak ehhez a megoldáshoz az import csökkentésére. A mi gazdaságunk tejtermeléssel foglalkozik, így bennünket szerencsére nem érint ez a döntés.

A vácszentlászlói Zöldmező Mezőgazdasági Szövetkezet elnöke, dr. Furulyás János is úgy fogalmaz, hogy „szerencsére egyelőre bennünket nem érint”.

- Magyarországon nem volt ilyen megbetegedés, tehát alaptalan a túlzott óvatosság az amerikaiak részéről. Ráadásul a napjainkra 1,2 milliőról 400

ezer körüli csökkenő szarvasmarha-állomány állategészségügyi ellenőrzése könnyebben megoldható. Hazánk jelenleg nem exportál nagy mennyiségű húst, de van némi élőállat kivétel, elsősorban hízó alapanyagból, vemhes üszőből és kis súlyú bikaborjakból. Súlyos következmény viszont a tej árának emelkedése, ami sújtja a fogyasztót, ráadásul eladhatatlanná válik. A „kommersz” zacskós tej 100 forint körüli ára sokak számára már megfizethetetlen, ami a fogyasztás csökkenéséhez vezet. A 250 milliós beruházás előtt álló, Vácszentlászlón székelő Tej- és Tejtermék Egyesülés áprilisban növeli a kapacitását napi húszezer literrel hatvanezerre.

- A beruházáshoz 160 millió forint hitelt kell felvennünk, és még egy befektetőt bevonnunk. A tevékenység havi forgóeszközigénye 60 millió forint. Mini vajjal, ízesített lágy sajtokkal, valamint féltartós és tartós kakaóval bővítjük a termékeink sorát. Ami pedig a környék munkaerőgondjait érinti, mintegy hatvan fővel bővítjük a létszámot — fejezte be a Toldi Szövetkezet elnöke.

Hütter Csaba, a Gomba-Felsőfarkasdon székelő Hun-land Farm Kft. igazgatója elmondta, hogy a tenyészetükben lévő mintegy 1800-2000 szarvasmarha egészséges. Az állományból 500 a tejelő tehén, a többi hízómarha. A rövid, másfél hónapos hizlalási periódus lehetővé teszi, hogy évente 12 ezer élőállatot (illetve húsarut) exportáljanak. A hízó alapanyagot vásárolják, és felhizlalás után exportálják olasz, német, holland, délszláv, görög és török piacokra. A marhahúspiac nagyon hektikus, az igényeket nagyon nehéz kiszámítani.

- A magyarországi termelőket csak közvetve érinti az amerikai intézkedés — mondta Hütter Csaba -, ugyanis a BSE- betegség lehetőségének híre okoz erkölcsi kárt, ami ronthatja az üzleti esélyeinket. A döntés elsősorban azokat a kelet- és nyugat-európai országokat érinti, amelyek szállítottak az USA-ba. Mi viszont exportálunk az Amerikába szállító nyugati országokba, így ez - ugyancsak közvetve - csökkentheti a magyar kivitelt.

A BSE-szűrés különleges módszereket igényel, és az amerikai állategészségügyi szakemberek szerint nem az agyvelőt kell vizsgálni. Ezért nem tekintik megfelelőnek a hazai ellenőrzést. Az

Egyesült Államok három kategóriába sorolja az exportáló országokat. Az „A” osztályba tartozók minden megkötés nélkül szállíthatnak, a „B” kategóriások csak megszorításokkal, mert oltóanyaggal kezelték az állatokat, míg a „C” osztályba tartozóktól egyáltalán nem vásárolnak az előfordult megbetegedések miatt. Az USA egyébként szigorúan védi a körülbelül 40 milliós szarvasmarha-állományát, és a környező országokban felderített megbetegedések esetén pénzügyi fedezetet biztosít az ottani védekezésre. Hasonlóan szigorú megelőző rendszabályokat léptetett életbe a 60 milliós állománnyal rendelkező Argentína és a 10 millió szarvasmarhát tenyésztő Uruguay is.

- Remélhetően a magyar állategészségügynek ez a kis szelete - a BSE-szűrés - mihamarabb felzárkózik az amerikai színvonalra, és így elhárulnak az akadályok a magyar szarvasmarhaexport elől - fejezte be Hütter Csaba.

Az érintettek tehát egyelőre nem érzik az amerikai intézkedések hátrányos gazdasági hatását, de a nyugat-európai igények csökkenése minden bizonnyal nálunk is érezhető lesz. **Zétényi Zoltán**